CZĘŚĆ XLIV — № 86. ROK 22 — (1851.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{6}{18}$ LISTOPADA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{5}{17}$ LISTOPADA.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 27 Października, Dowodzca pułku Ułanów J. C. W. WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA, Pułkownik *Mielnikow 1*, podniesiony zostaje, za odznaczającą się służbę, do rangi Jenerał-majora. z zachowaniem dotychczasowych obowiązków. — Mianowani: Naczelnik Sztabu 3 korpusu piechoty, Orszaku J. C. Mości Jenerał-major *Frołow 3*, pełniącym obowiązki Jenerał-kwartermistrza Armii Czynnej, z pozostaniem w Orszaku J. C. Mości, i Jenerał-major *Teterewnikow*, pełniącym obowiązki Naczelnika Sztabu 3 korpusu piechoty.

— Przez takiż Rozkaz dzienny w Wydziale służby Cywilno-wojskowej, z dnia 28 Października, Członek Zarządu Okręgu Zachodniego Inżenjerów, Radzca Kollegialny *Władyczański*, podniesiony zostaje, za odznaczającą się służbę, do rangi Radzcy Stanu.

Rozkazy dzienne CESARSKIE *w Wydziale służby Cywilnej.*

22 Października. Przyjęty zostaje do służby: uwolniony w 1842 r. z pułku Ułanów J. C. W. WIELKIEGO XIĘCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA z rangą Porucznika *Pilsucki*, na Sekretarza Kancellaryi 3 oddziału XII Okręgu Dróg Kommunikacyi, z przemianowaniem na Rejestratora Kollegialnego.

23 Października. Przyjęci zostają do służby: zostający przy Rządzie Gubernijalnym Podolskim kandydatem do urzędu Sekretarz Gubernijalny *Łopuszański*, na Naczelnika Stołu Sądu ziemskiego Lityńskiego, i dymissyonowany Sekretarz Gubern. *Sabański*, na Urzędnika Kancellaryi Naczelnika gubernii Wołyńskiej; — Otrzymuje dymissyą od służby, na własną prośbę: Urzędnik Kancellaryi Sądu powiatowego Wilejskiego, Rejestrator Kolleg. *Korsak;* — Przeniesiony: Pomocnik Naczelnika Stołu Rządu Gubern. Podolskiego, Sekretarz Kollegialny *Biskupski*, na Urzędnika Kancellaryi tamecznej Izby Skarbowej.

24 Października. Mianowany: Naczelnik sekcyi sądowej wydziału dóbr i lasów skarbowych Kommisyi Rządowej Skarbu, Radzca Kollegialny *Borzęcki*, Naczelnikiem tegoż wydziału; — Przyjęci zostają do służby: uwolniony w 1827 roku z 4 Morskiego pułku Sztabs-kapitan *Łyżykiewicz*, na Urzędnika śledczego Policyi Mińskiej, z przemianowaniem na Sekretarza Kollegialnego; Kandydat Uniwersytetu Petersburgskiego *Newski*, na Starszego Nauczyciela Gymnazyum Mohylewskiego, i Uczeń Gymnazyum Mińskiego *Głowacki*, na Urzędnika Kancellaryi Rządu Gubernijalnego Grodzieńskiego; — Otrzymują dymissyą od służby, na własną prośbę: Buchhalter Kancellaryi 1 oddziału Okręgu XII Dróg Kommunikacyi, Sekretarz Kollegialny *Łochow*, i Kurator zbożowych zapasow. magazynów powiatu Poniewieżskiego, szlachcic *Straszewicz;* — Przeniesieni: Urzędnik Kancellaryi Jenerał-Gubernatora Noworossyjskiego i Bessarabskiego, Sekretarz Gubern. *Dmitrowski*, na Pomocnika Buchhaltera Kijowskiej Izby Dóbr Państwa, i Rejestratorowie Kollegialni, Urzędnicy Kancellaryj: Mińskiej Izby Dóbr Państwa *Nowomiejski* na Dozorcę Uczniów tamecznego Gymnazyum, i Kobryńskiej Szlacheckiej Opieki *Charzewski* na Sekretarza Dozorcy 2 okręgu tamecznego powiatu; — Zatwierdzony zostaje na urzędzie Kuratora zbożowych zapasow. magazynów powiatu Krzemienieckiego, obrany przez szlachtę *Kuczalski.*

25 Października. Przyjęci zostają do służby: dymissyonowany Sekretarz Gubernijalny *Nargiełło* na Dozorcę 3 okręgu pow. Nowoalexandrowskiego (gubernii Kowieńskiej),

z dawną rangą Rejestratora Kollegialnego, i Uczeń Wileńskiego Szlacheckiego Instytutu *Rudnicki* na Kopistę Komory Celnej Radziwiłowskiej, z rangą Rejestratora Kollegialnego;—Zostaje uwolniony od służby: Nadzorca zamku więziennego Rossieńskiego, Rejestrator Kolleg. *Rudziański;*—Wykreśleni ze spisów zmarli: Sekretarze Kollegialni, Dozorcy okręgowi powiatów: Wilejskiego 3 okręgu *Francewicz* i Grodzieńskiego 1 okręgu *Sadkowski*, i Nauczyciel Gymnazyum Mińskiego *Ledziński.*

27 Października. Urzędnicy gubernii Podolskiej podniesie zostają, za wysługę lat, do rang: Radzcy Stanu, Radzca Rządu Gubernijalnego, Radzca Kollegialny *Niedobylski;* — Radzcy Kollegialnego, b. Sędzia Sądu Sumienia, Radzca Dworu *Askoczeński;* — Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: Assesor Rządu Gubernijalnego *Bielenkow*, Zarządzający Kancellaryą Gubernatora Cywilnego *Beczko-Druzin*, Kurator zbożowych zapasow. magazynów powiatu Winnickiego *Kondracki*, Sędzia powiatowy Olgopolski *Czerniski* i Radzca Izby Dóbr Państwa *Tomarowicz;*— Radzcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Gubernatora Cywilnego: Starszy Urzędnik do poleceń szczególnych *Stępkowski*, Starszy Pomocnik Zarządzającego Kancellaryą *Krzyżanowski* i Rejestrator Kancellaryi *Józefowicz;* Sekretarze Rządu Gubernijalnego *Chojnacki*, *Grosicki* i *Ochocki;* pełniący obowiązki: Zarządzającego sprawami Kommisyi Gubern. Żywności *Sobieniewski* i Naczelnika Stołu Urzędu Powszechnej Opieki *Studzicki;* Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia Exekutor *Czarkowski* i pełniący obowiązki Naczelnika Stołu *Braniecki;* Assesorowie Sądów ziemskich: Olgopolskiego *Palecki*, Proskurowskiego *Żukowicz* i Kamienieckiego *Ryman;* Dozorcy okręgowi w powiatach: Lityńskim *Kozłowski*, Mohylewskim *Łapiński*, Olgopolskim *Seredowicz*, Bałtskim *Trusewicz* i Proskurowskim *Fiłonow;* Naczelnik Stołu Izby Sądu Kryminalnego *Capukiewicz;* Assesorowie Sądów powiatowych: Uszyckiego *Lubiński*, Kamienieckiego *Dobrzycki* i Proskurowskiego *Kondracki;* Sekretarze: Kamienieckiej Szlach. Opieki *Lisowski*, Sądów powiatowych — Uszyckiego *Kietliński* i Bałtskiego *Jaguszewski*, Magistratów — Letyczewskiego *Rybicki* i Kamienieckiego *Cetnerski;* Izby Skarbowej: Kontroler *Kuryłowicz*, pełniący obowiązki Buchhalterów: *Szczerbiński* i *Łapiński* i Naczelnik Stołu *Swiderski;* w Wydziale Dóbr Państwa: Lustrator Gubernijalny *Kwiatkowski*, Naczelników okręgowych: Bałtskiego Pomocnik *Turczynow* i Bracławskiego były Pomocnik *Połtowicz*, Izby Naczelnik Stołu *Sadowski* i pełniący obowiązki Archiwisty *Makowski;* — Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Rządu Gubernijalnego: Pomocnik Starszego Sekretarza i Tłumacz *Wiszniowski*, Kassyer *Maximow*, Naczelnicy Stołu *Ostrowski*, *Jakowlew* i *Zahorski*, Exekutor *Sołtanowski*, Pomocnicy: Naczelników Stołu— *Ziliński* i *Niekrasow*, Rejestratorów—*Dmuchowski* i *Michałowski;* byłych Komitetów do nadzoru nad przedażą trunków w powiatach: Kamienieckim Członek *Matuszewicz* i Letyczewskim Deputat *Raczkowski;* Sądów ziemskich: Lityńskiego Starszy Assesor *Ufnarowski* i Bracławskiego Sekretarz *Jaworski;* Dozorcy częściowi Policyj: Mohylewskiej *Podgórski* i Kamienieckiej *Piątkowski;* Kommisarz do powściągnienia kradzieży koni w powiecie Lityńskim *Rusaków;* Dozorcy okręgowi w powiatach: Proskurowskim *Korzenicki* i Hajsyńskim *Wolański;* Pomocnicy Dozorców okręgowych w powiatach: Mohylewskim *Andrijewicz* i Uszyckim *Sakanowski;* Sekretarze Kancellaryj Marszałków powiatowych: Proskurowskiego *Kędzierski*, Kamienieckiego *Makowski* i Olgopolskiego *Lipiński;* Urzędnicy Kancellaryj: Jenerał-Gubernatora hrabia *Mellin* i *Łuszczyk*, Gubernatora Cywilnego *Pietraszewski*, *Łoziński*, *Niedobylski* i Rządu Gubernijalnego *Szpinka;* Naczelnik Stołu Izby Sądu Cywilnego *Wołkowiński;* Sądów powiatowych: Assesorowie — Letyczewskiego *Koszłakow*, Proskurowskiego *Mokoszyński*, Mohylewskiego *Łozicki*, Bałtskiego *Szuwarski* i Hajsyńskiego pełniący obowiązki Assesora *Podgórski*, Sekretarze: Jampolskiego *Łoziński*, Kamienieckiego *Turczyński* i Rady Miejskiej Barskiej *Świederski;* Izby Skarbowej: Naczelnik Stołu *Bałasanowicz*, Pomocnik Kontrolera *Osiecki*, Archiwista *Sadowski*, Urzędnicy Kancellaryi *Bilski*, *Karpiński*, *Jakubowicz*, *Dydewicz* i Buchhalter Kassy powiatowej Bracławskiej *Koryszkowski*, Izby Dóbr Państwa: Inżenjer Cywilny *Lityński*, Kontroler *Strzelbicki* i Pomocnik Naczelnika Stołu *Martynowski.*

(Dok. nast.)

— Przy Reskrypcie Cesarskim z dnia 17 Października, Naczelnik 5 dywizyi pieszej, Jenerał-porucznik *Łabincow*, miał szczęście otrzymać brylantowe znaki orderu Św. Alexandra Newskiego.

— Przez Reskrypta Cesarskie z dnia tegoż, najłaskawiej mianowani kawalerami orderu Św. Alexandra Newskiego: Naczelnik Inżenjerów Armii Czynnej, Jenerał-adjutant, Jenerał-porucznik *Schilder*, i Naczelnik Artylleryi Armii Czynnej Jenerał-porucznik *Suchozanet 2.*

— Przez Ukaz Najwyższy do Kantoru Dworu, z dnia 16 Października, baronówna *Helena Brunow* najłaskawiej mianowana Frejliną N. Cesarzowej.

— N. Cesarz Jmć, na zdanie Komitetu PP. Ministrów, Najwyżej rozkazać raczył uznawać: kupca *Rodokanaki* — Konsulem Jeneralnym Toskańskim w S.-Petersburgu, i Doktora Medycyny *Karstens'a* — Vice-konsulem Duńskim w Berdiańsku.

— Od Ministerstwa Skarbu wydany został, 11 Października, pięcioletni przywilej cudzoziemcowi *Fryderykowi Heswejn* na wynaleziony przezeń sposób wyrabiania z gliny rozmaitych przedmiotów dowolnego kształtu i wymiaru.

— W ciągu zeszłego Października, przejechało drogą żelazną Carskosielską 65,515 osób; dochód wyniosł 24,514 rub. 8 kopiejek.

— Przybył tu z Warszawy Dyrektor Kancellaryi Kommisyi do rewizyi i ułożenia Praw Królestwa Polskiego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Przecławski*

W przeszły Czwartek, 1 Listopada, otwarta została dla publiczności Droga Żelazna Petersburgsko-Moskiewska. Pociąg wyruszył ztąd o godzinie 11¼ zrana. Passażerów było: w wagonach pierwszej klassy — 17; drugiej — 63; trzeciej — 112.

W Piątek, 2 Listopada, o godzinie 10 zrana, przybył tu najpomyślniej pierwszy pociąg drogą żelazną z Moskwy, który odszedł ztamtąd 1 Listopada o południu. Passażerów było 134 osób.

Cena miejsc jest następująca: w wagonach 1 klassy 19, drugiej 13, trzeciej 7 rubli srebrem.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 4 Listopada.

Najjaśniejszy Pan, przychylnie do wstawienia się JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej zezwolić raczył na złagodzenie kary Alexandrowi Karpińskiemu, za przestępstwo polityczne zesłanemu w roku 1844 do robót w Syberyi na czas nieograniczony, przez uwolnienie go od tychże robót, z pozostawieniem go atoli w Syberyi na osiedleniu.

— J. C. Wysokość Wielki Xiążę Konstantyn Mikołajewicz, w dowód wysokiego Swojego zadowolenia z podróży odbytej z Kowna do Warszawy, raczył obdarzyć Szymona Kaczaunow, Radzcę XIII Okręgu Pocztowego, który miał szczęście przeprowadzać JJ. CC. Wysokości Wielkiego Xięcia i Wielką Xiężnę Alexandrę Józefównę, drogocennym pierścieniem brylantowym.

— N. Cesarz Austryacki, Franciszek Józef, ozdobił złotym medalem, za sztuki i umiejętności, Doktora Konstantego Wurzbacka, za napisanie uczonego dzieła pod tytułem: *Przysłowia Polaków* historycznie wyjaśnione, z uwzględnieniem przysłowiów litewskich, ruskich, serbskich i t. d.

— Onegdaj, o godzinie 11 w południe, JJOO. KK. Jmci Warszawscy, Namiestnikostwo, opuścili Warszawę, udając się do Skierniewic, gdzie mają odbywać się łowy. Na tę zabawę udały się również znakomite zaproszone osoby.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDEŃ, *3 Listopada.* Wczora, J. C. Wysokość Wielki Xiążę Konstantyn Mikołajewicz jadł obiad w Schönbrunn, u dostojnych rodziców Cesarza. Podług wszelkiego podobieństwa, J. C. Wysokość nie przedłuży swego tu pobytu nad tydzień. A przeto powrót Cesarza, który uwiadomiony był natychmiast o przybyciu Wielkiego Xięcia, spodziewany jest z pewnością na pojutrze, 5.

— Piszą z Wiednia, 31 Października, do *Journal de Francfort:*

«Mniemanie dość się upowszechniło, że Austrya odstąpi od swego projektu wcielenia wszystkich swych prowincyj do Związku Niemieckiego, teraz kiedy Prussy usunęły zeń swoje prowincye wschodnie. Oto jak rozumują: Prussy, odłączając te prowincye od Związku, wracają do swego stopnia wielkiego mocarstwa europejskiego; odzyskują wolne prawo wojny i pokoju. Gdyby tedy Austrya chciała wejść do Związku ze wszystkiemi jej prowincyami, potrzeba by jej było odrzec się, na mocy traktatów Związkowych, od jej wolnego prawa wojny i pokoju, przestać, zatém, być wielkiém mocarstwem europejskiém, przez co samo byłaby niższą w stopniu od Pruss; a tego, zapewne, Austrya nie zechce nigdy.

«Takowy sposób rozumowania jest powierzchowny. Znaczenie europejskie Pruss i Austryi polega na ich potędze, ich dziejach, a nadewszystko na tém że należą do Związku Niemieckiego. Dalekie od zmniejszenia, przez wejście wszystkich prowincyj Austryackich do Związku, znaczenie europejskie Austryi zyskałoby owszem. Możnaby raczej powiedzieć, że odłączając od Związku swoje prowincye wschodnie, co zresztą nie jest jeszcze wiadomém urzędowie, Prussy nie powiększą zaiste swojego znaczenia europejskiego, przynajmniej nie jest pewném czy mogłyby, gdyby przedsięwzięły wojnę, liczyć we wszystkich przypadkach na pomoc wszystkich innych członków Związku. A że Austrya nie prowadzi — wyjąwszy nieszczęśliwą wojnę Turecką, za Cesarza Józefa II—jak tylko wojny odporne, i że, trzymając się zasady przez siebie przyjętej, nigdy nie przedsięwzięła wojny zaczepnej, tém więcej pokaże się gotową stosować się, co się tyczy wojny i pokoju, do rozporządzeń umowy związkowej. Nie rozumiemy, iżby poddając siebie pod te rozporządzenia, miała być niższą w stopniu od Pruss. Austrya nie sądzi iż upadnie łącząc się całkowicie z Niemcami, nawet pod względem prawa formalnego. Słowem, odłączenie się prowincyj wschodnich Pruss od Związku Niemieckiego nie zmienia rzeczy do tego stopnia, że Austrya nie ma już życzyć wcielić się do niego ze wszystkiemi jej prowincyami. Zdanie Gabinetu Cesarskiego co do tego wcielenia nie zmieniło się bynajmniej.

— Dowiadujemy się, że układ, istniejący pomiędzy Austryą i Sardyniją, o wykorzenieniu obostronném przemycania, a którego termin upłynął niedawno, ma być przedłużony tymczasowo na rok jeden.

4 Listopada. Rodzina Cesarska opuściła Schönbrunn, dla zamieszkania tu w zamku, gdzie wysiądzie również Cesarz, spodziewany na jutro. Podług depeszy telegraficznej, N. Pan przybył wczora do Troppau, a który opuści dzisiejszego wieczoru.

5 Listopada. N. Cesarz Franciszek-Józef przybył dzisiaj, o godzinie 7 zrana, do Wiednia, przyjeżdżając z Troppau. Udał się natychmiast do J. C. Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantyna Mikołajewicza, który w godzinę po opuszczeniu go przez Cesarza, złożył swoję wizytę N. Panu.

7 Listopada. J. C. Wysokość Wielki Xiążę Konstantyn Mikołajewicz był zaproszony na polowanie przez N. Cesarza, który przybył go wziąć o godzinie 10 zrana, i odprowa-

dził go do jego pomieszkania około godziny 4 po południu. Tegoż dnia był obiad u dworu, na cześć J. C. Wysokości Wielkiego Xięcia, i, wieczorem, teatr przydworny, na którym przedstawiono *Walkę Dam* i *Przyrzeczenie za kominkiem (Das Versprechen hinter dem Herde.)* Dzisiaj, był przegląd całego garnizonu. J. C. W. Wielki Xiążę Konstantyn Mikołajewicz stanął na czele Swego pułku, i defilował nim przed N. Cesarzem. Chociaż pogoda nie sprzyjała temu przeglądowi, postawa wojska nie zostawiała nic do życzenia, i rozmaite obróty były wykonane z doskonałą precyzyą.

Odjazd JJ. CC. WW. naznaczony jest na Wtorek, 11 Listopada.

Po trzech noclegach w Gratz, Laybach i Tryeście, Dostojni Podróżni przybędą czwartego dnia na obiad do Wenecyi.

BERLIN. Za piętnaście dni spodziewany jest dekret zwołujący Izby, które mają się zgromadzić 27 b. m. Rozprawy żwawe zdają się być nieochybne, szczególnie z powodu nowego prawa wyborowego.

Królewiec, *30 Października.* Przed rozjechaniem się, Sejm naszej prowincyi uchwalił, większością 73 głosów przeciw 14, adress do Króla, proszący J. K. Mość o zachowanie w całej mocy dawnych stanów prowincyi, aż do czasu zreorganizowania jej reprezentacyi przez nowe prawo, ułożone przez Rząd i Izby, ale nie bez zasięgnienia, stosownie do prawa 5 Czerwca 1823 r., zdania Sejmu prowincyalnego.— W tymże prawie sensie wyraża się adress i Sejmu prowincyalnego Pomorskiego.

FRANKFURT. Piszą z Frankfurtu, 3 Listopada, do *Gazety Pruskiej:*

«Dzisiaj odbyło się pierwsze posiedzenie nowego Zgromadzenia Prawodawczego Frankfurtskiego, dla uformowania biór. Senator Dr. Hessenberg został obrany Prezesem, negocyant Sturz pierwszym i Dr. Souchay drugim Vice-prezesem. Wnosząc z tych obiorów, większość należeć będzie do stronnictwa tak nazwanego Gotha.

1 Listopada. Posiedzenie wczorajsze Sejmu Niemieckiego było bardzo długie. Dowiadujemy się, że roztrząsano na niem kwestyę floty, jako też kwestye prawa głosu Xięztwa Anhalt-Cöthen.

4 Listopada. (Depesza telegraficzna, otrzymana w Berlinie.) Biegli, których zdanie zasięgane było przez Kommisyę polityki handlowej, ukończyli swoję missyę przy Sejmie Niemieckim, i będą wkrótce odprawieni. Wypadek narad będzie przedstawiony Rządom właściwym.— Ogłoszenie protokołów Sejmu ma być postanowione niezwłocznie.

— Piszą z Frankfurtu, 5 Listopada, do *Gazety Pruskiej*, że biegli, używani do kwestyj handlowych, zostali odprawieni, i że niema żadnego podobieństwa żeby negocyacye zostały na nowo zawiązane w Frankfurcie, gdyż próba zrobiona dostatecznie okazała, że interessa są jeszcze dużo nadto niezgodne, iżby można było myślić, w tych czasach, o Związku celnym i handlowym ogólnym dla całych Niemiec.— Kommisarz Pruski, P. Delbrück, jako też Kommisarz Hanowru, zabierali się już przeto opuścić Frankfurt, podczas gdy Kommisarz Austryacki, P. Hock, zdawał się chciec przedłużyć tam swój pobyt. — Zresztą, korrespondencya ta zadaje kłamstwo formalnie posądzaniom niektórych dzienników, które nieudanie się negocyacyj przypisywały oporowi Pruss.

MUNICH, *29 Października.* Po nieudaniu się wniosku Pana Kolb, zmierzającego do zredukowania do jednego roku peryodu finansowego sześcioletniego, dwa inne wnioski zostały przedstawione Izbie Deputowanych, jeden, xięcia von Wallerstein, na peryod finansowy dwuletni, a drugi, Prezesa Weis i dwónastu innych deputowanych środka, na peryod finansowy trzyletni.

STUTTGARDT, *27 Października.* Dzisiaj, Izba Deputowanych przedłużała roztrząsanie budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, i uchwaliła wyznaczenie summ, żądanych przez Rząd.

— Pierwsza Izba uchwaliła dzisiaj, jak to już zrobiła Druga, projekt do prawa o przedłużeniu poboru tymczasowego podatków do końca Lutego przyszłego.

1 Listopada. Na posiedzeniu wczorajszém, Izba Deputowanych przyjęła, większością 57 głosów przeciw 18, prawo tymczasowe przywracające zastępstwo w armii, pomimo żwawego oporu lewej. (Może dla tej doskonałej racyi, że rozporządzenie to zapewnia armii dobrych pod-oficerów doświadczonych i pewnych.)

— Na miejsce jenerała Faber du Faure, pułkownik von Wiederhold, adjutant Króla, mianowany został tymczasowo członkiem Kommisyi wojskowej Związku we Frankfurcie.

KASSEL, *26 Października.* Nominacye i odmiany, w skutek nowej organizacyi sądów, miały miejsce temi dniami, i stanowią część istotną reformy i oczyszczenia naszego świata biurokratycznego. Przez tę nową organizacyę sądów, właściwość sądów przysięgłych została znacznie ograniczoną.

WEIMAR, *1 Listopada.* Nakoniec, Ministerstwo nasze dopełniło swoich zobowiązań związkowych, ogłaszając postanowienia Sejmu Niemieckiego, z d. 23 Sierpnia, dotyczące odwołania ustaw zasadniczych. Wszelako, jednocześnie z tém postanowieniem ogłoszone zostało prawo tymczasowe, zachowujące zniesienie, bez wszelkiego wynagrodzenia, należytości i danin, wynikających ze stosunków własności ziemskiej i udzielności.

OLDENBOURG. O ile wypadek wyborów do Sejmu jest już wiadomy, jest on stanowczo na korzyść stronnictwa zachowawczego. Dzienniki radykalne wyznają same to co nazywają zwycięztwem reakcyi.

HAMBURG. *Börsenhalle* (pod rubryką Hamburg, 25 Października) zaprzecza wiadomości podanej przez *Nową Gazetę Pruską* o mniemanych negocyacyach z Meklemburg'iem, Bremą i Hamburg'iem względem przystąpienia do traktatu celnego 7 Września, i oświadcza że żadna nego-

cyacya tego rodzaju nie była jeszcze otworzona do daty wyż-pomienionej.

3 Listopada. Na mocy układu pomiędzy Rządem Pruskim i Senatem Lubeki, pierwszy podjął się urządzenia kommunikacyi telegraficznej pomiędzy Hamburgiem i Lubeką.

ANGLIJA.

LONDYN, *5 Listopada*. *Globe* zaprzecza wiadomości, podanej przez *Oesterreichische Correspondenz* i *Reichs-Zeitung*, iż lord Palmerston miał niby przesłać Rządowi Austryackiemu tłumaczenia się w rzeczy przyjęcia okazywanego Kossuthowi w Anglii.

— Kommisya Królewska Wystawy Powszechnej rozesłała cyrkularze do kommisarzów zagranicznych, ofiarując im, jako też osobom które im pomagały, wynagrodzenia pieniężne za ich usługi.

— *Morning-Post* zapewnia, że Kossuth był bardzo niekontent z obrotu i charakteru nadanych przez chartystów manifestacyi przeszło-czwartkowej. Ubodła go również nieobecność systematyczna wszystkiego tego co nosi imię zaszczytne w polityce, w literaturze i sztukach. Z całej Izby Gmin, gdzie stronnictwo radykalne liczy około stu reprezentantów, czterech członków tylko wzięło udział w manifestacyach na cześć Kossuth'a; i z tych czterech, P. Cobden jest jedyny który posiada jakąś wziętość osobistą, a i ta jest zmniejszoną przez dziwaczność jego zwyczajów. Uchylanie się uporczywe emigracyi Węgierskiej nie mniej zostało zasuważane, i nie mniej jest pełne znaczenia. Niedziw przeto że Kossuth umyślił skrócić swój pobyt w Anglii, i że naznaczył swój odjazd na 14 Listopada. Sądził że uniknie tym sposobem balu demokracyi europejskiej, zapowiedzianego na 17 b. m.; ale Komitet, pojmując doskonale że nieobecność Kossuth'a zrujnowałaby składkę, przedsięwziął krok heroiczny i przyśpieszył o cztery dni czas balu, który się odbędzie 13 b. m.

6 Listopada. N. Królowa Jmć odbyła, 4 b. m., kapitułę orderu Podwiązki, na której inwestytura została nadana lordowi Williamowi Fitz-Williams.

— Parlament został odroczony, 4 b. m., z zachowaniem formalności zwyczajnych, do 15 Stycznia przyszłego. Nie wiele osób znajdowało się na tym obrzędzie, który nie obudził żadnego interessu publicznego. A że formuła nie zawierała słów: «Aby się zebrać dla załatwiania spraw», wniesiono ztąd że nastąpi nowe odroczenie w miesiącu Styczniu.

— Czytamy w *Times*: «Mer Manchester'u, sir J. Potter, który miał niedawno zaszczyt przyjmować N. Królowę Jmć, w tém mieście, odmówił, z mocą i zdrowym rozsądkiem, zwołania korporacyi, na cel (uchwalenia adressu Kossuth'owi) wyraźnie obcy jego obowiązkom municypalnym i zdolny zrodzić różność zdań pomiędzy jej członkami; i jesteśmy szczęśliwi że widzimy merów Birmingham'u i Nottinghamu idących za jego przykładem, w sposób który robi największy zaszczyt zwierzchnictwu, które im powierzone zostało przez ich współobywateli. Rząd starannie się powstrzymał od wszelkiej oznaki udziału w sprawie jawnie przeznaczonej do poróżnienia nas z Mocarstwami obcemi, i mocno naganianej, jak mamy powod mniemać, przez głównych członków Gabinetu.»

— Czytamy w *Globe*: «Sądzimy że niema ani trochę prawdy w pogłosce puszczonej przez dzienniki Paryskie, o zamiarze sir'a John Russell odwiedzić Paryż. (Wiadomość o przybyciu szlachetnego lorda do Paryża, podana przez listy z tej stolicy, z dnia 5 Listopada, była więc fałszywą.)

— *Morning-Advertiser* donosi, że telegraf pod-morski, począwszy od Poniedziałku przyszłego, będzie działał w sposób nieustający, i zostanie otworzony dla publiczności.

FRANCYA.

PARYŻ, *4 Listopada*. Na otwarciu Zgromadzenia Prawodawczego, które się odbyło dzisiaj, P. de Thorigny, Minister Spraw Wewnętrznych, złożył Zgromadzeniu poselstwo Prezesa.

Po odczytaniu tego dokumentu (a który jest bardzo długi), Minister przedstawił projekt do prawa odwołującego uchwałę z dnia 31 Maja 1850 r., i żądał wyrzeczenia potrzeby. (Powiedzieliśmy już, że ta odrzuconą została.)

Na tém pierwszém posiedzeniu, P. Emile de Girardin dzielnie stanął pomiędzy mówcami ministeryalnymi, i nieraz, wbrew swoim zwyczajom, Góra popierała manifestacye członków Gabinetu.

— Listy prywatne, otrzymane tego rana w Paryżu, posuwają do trzechset liczbę osób przytrzymanych i skompromitowanych w zamieszkach, które spowodowały postawienie w stanie oblężenia Departamentów Nièvre i Cher.

— *Gazeta Pruska* donosi, że podług wiadomości otrzymanych w Berlinie, Rząd Francuzki miał zgodzić się niby na pozwolenie przejazdu przez Francyę wychodźcom politycznym, którzyby się udali ze Szwajcaryi, czy to do Anglii, czy do Ameryki.

5 Listopada. Dzisiaj, Zgromadzenie Prawodawcze zajmowało się reorganizacyą swojego bióra. P. Dupin starszy został obrany Prezesem, większością 367 głosów, przeciw 185 danym Panu Michel (de Bourges). Vice-Prezosowie obrani są PP. jenerał Bedeau, Daru i D. Benoist d'Azy; Sekretarze, PP. Yvan, Chapot, Lacaze i Moulin. Pozostaje obrać jednego Vice-prezesa i dwóch Sekretarzy.

Dzienniki stronnictwa porządku, wyjąwszy elizejskie ma się rozumieć, zgodnie dziś okrywają naganą poselstwo Prezesa. Wyrażenia ich w tej rzeczy są pełne ognia i mocy niezwyklej.

Journal des Débats, *Assemblée Nationale*, *Opinion Publique*, *Union* i sam *Univers*, wskazują jako na jeden z najniebezpieczniejszych i najsmutniejszych wypadków dla Francyi, na ten sojusz naczelnika władzy wykonawczej z Górą, na to ogromne ustępstwo zrobione nieprzyjaciołom porządku i społeczeństwa. Przeczuwają, że ten powrót do myśli i zasad Rządu tymczasowego, że to zaparcie się usiłowań, ro-

bionych przed półtora rokiem dla przeszkodzenia powtórzeniu wyborów demagogicznych, przygotowują ponurą przyszłość dla Francyi; pojmują nakoniec doskonale, że ten sposób obchodzenia wielkiej trudności obecnej tworzy trudności daleko większe na późniéj.

Dosyć jest zresztą, dla zapewnienia się że takie a nie inne znaczenie trzeba nadawać postępkowi Prezesa, zważyć postawę Góry i język jej organów. Projekt odwołania uchwały z d. 31 Maja został zaledwie przedstawiony, gdy już ci ogłaszają siebie uwolnionemi od wdzięczności; przyjmują rzecz, jedynie jako przywrócenie należnego prawa, jako powrócenie krzywdy. Skoro odwołanie uchwalone zostanie, rozpoczną na nowo swoję kampaniję przeciw-społeczeńską, silniejsi, liczniejsi i zbrojniejsi niż kiedykolwiek, gdyż nie będzie już stanu oblężenia wyborowego, i sądy wojenne nie będą nic mogły przeciwko kartkom czerwonym.

Wrażenie, sprawione przez poselstwo i projekt do prawa który mu towarzyszy, było tedy szkaradne na wszystkich przyjaciołach porządku, na tych przynajmniej którzy zastanawiają się i myślą o przyszłości. Niżej, i pomiędzy tymi którzy zajmują się wyłącznie teraźniejszością; pomiędzy drobnymi handlarzami, drobnem mieszczaństwem, wrażenie to, przeciwnie, było korzystne.

— Lord John Russell przybył, od wczora, do Paryża. List jeden donosi, że był przyjęty w Elysée. Podczas posiedzenia dzisiejszego, dla uprzyjemnienia nud kreskowania, wszystkie lornety były wykierowane na trybuny Prezesa Rplitej i ciała dyplomatycznego, w nadziei odkrycia tam szlachetnego lorda.

6 Listopada. Na dzisiejszém posiedzeniu Zgromadzenia Prawodawczego, z dwóch kandydatów do Vice-prezesostwa, najwięcej głosów mających, PP. Vitet i Leon'a Faucher, pierwszy został obrany. Zgromadzenie roztrząsało budżet wydatków na r. 1852, którego wiele rozdziałów zostało uchwalonych.

Zgromadzenie uchwaliło potém, że projekt do prawa o odwołaniu uchwały z d. 31 Maja będzie rozpatrywany jutro w jego biórach, które wyznaczą Kommisyę dla ułożenia o nim sprawozdania.

Na temże posiedzeniu, kwestorowie przedstawili wniosek następujący, dla roztrząsania którego zażądali potrzeby:

«Prezes Zgromadzenia Prawodawczego zostaje upoważniony do wzywania siły zbrojnej, mianowania jej dowodzcy, i, w razie potrzeby, do ustąpienia tego prawa kwestorom; postanowienie, jakie zapadnie w tej rzeczy, ma być wywieszone w koszarach.»

— Wczora odbyło się zgromadzenie reprezentantów opinii demokratycznej w Lemardelay. Wszystkie odcienia, zaczynając od P. Nadaud aż do PP. Canet i Rigal, licząc w to wszystkie znakomitości, PP. Wiktora Hugo, J. Favre, Cavaignac i t. d. znajdywały się tam.

— PP. Marcellus, Berryer, de Falloux i Amedée de Pastoret podali się do krzeseł, które się odkryły przez śmierć Panów Emmanuel Dupaty i Alexis de Saint-Priest w Akademii Francuzkiej.

— Jnauguracya posągu Wilhelma - Zdobywcy odbyła się w Niedzielę 26 Października, w Falaise, miejscu jego urodzenia. Ze wszystkich miejsc Depart. Calvados i Departamentów sąsiednich tłum liczny zbiegł się do miasta rodzinnego bohatera, zwycięzcy Anglii w XI wieku, i największa uroczystość otaczała ten obrzęd, poświęcony pamięci męża najznakomitszego Normandyi.

7 Listopada, 8 godzina wieczorem. (Depesza telegraf., otrzymana w Berlinie.) Bióra wyznaczyły Kommisyę, dla rozpatrzenia projektu rządowego względem uchwały wyborowej. Kommisya ta złożona jest z 15 członków, z których 13 są przeciw projektowi, i 2 tylko za projektem.

DANIJA.

KOPENHAGA, *1 Listopada.* Dzisiaj, po uchwaleniu przez *Volksthing* wniosku o wezwaniu Ministerstwa do zakommunikowania Sejmowi objaśnień dalszych na konto położenia politycznego kraju, Minister Spraw Zagranicznych oświadczył, iż był gotów to uczynić, ale na posiedzeniu tajném. Po niedługich rozprawach, Prezes postanowił, że będzie, w przyszły Poniedziałek, posiedzenie tajne, na którem się zdecyduje czy zakommunikowania, o których mowa, będą miały miejsce na posiedzeniu publiczném lub tajném.

3 Listopada. Były Minister Spraw Zagranicznych P. Reedtz, osiądzie w dobrach swoich Jutlandyi, dla przepędzenia tam niejakiego czasu w spoczynku zupełnym.

Kiel, 3 Listopada. Dziennik praw ogłosił postanowienie, dotyczące poboru podatku nadzwyczajnego od własności nieruchomej.

Ratzeburg 1 Listopada. Zarząd wyższy Xięztwa Lauenburg'skiego ogłosił, przez obwieszczenie urzędowe, że stosownie do decyzyi Sejmu Niemieckiego z d. 23 Sierpnia, N. Król Jmć nakazać raczył odwołanie tak nazwanych ustaw zasadniczych.

WŁOCHY.

RZYM, *22 Października.* (Depesza telegraficzna, otrzymana w Berlinie.) Armija będzie wkrótce zreformowana. Ona ma być poddana pod zwierzchnictwo Sekretaryatu Stanu. Pułkownik Nardoni wyznaczony jest do urzędów Sekretarza Stanu Zarządu Wojny, Dyrektora Policyi i Gubernatora Rzymu.

— Piszą z Rzymu, że to miasto, prawie puste latem, zaczyna zaludniać się za nadejściem zimy. Jak się zdaje, zjazd cudzoziemców tego roku będzie znaczniejszy jak lat poprzedzających.

— Piszą z Florencyi, 18 Października, do *Gazety Augsburgskiej*, jako dowód małego bezpieczeństwa wielkich dróg w Państwie Kościelném, że Radzca Tajny Sprawiedliwości Michelsen z Jeny, został całkowicie obdarty, wśród dnia, przez bandę zbrojną, w odległości pięciu mil tylko od Rzymu, na drodze z Florencyi.

BELGIJA.

N. Król Jmć zagaił osobiście, 4 Listopada, sessye Izb Prawodawczych. Różność zdań, powiedziano jest w mowie od tronu, która zapewne będzie tylko chwilową, przeszkadza wykonaniu prac użytecznych; Król liczy, że Izby dadzą dowód umiarkowania i że tym sposobem zostaną pokonane trudności obecne w interesie kraju.

SZWAJCARYA.

BAZYLEA, *2 Listopada*. (Depesza telegraficzna, otrzymana w Berlinie.) Wybory do Rady Narodowej są teraz uzupełnione. Ona się składa z 25 konserwatorów, 29 członków średniego stronnictwa i 66 radykalistów. Uważają za przywodźców: prawej PP. Blösch i Ochsenbein; środka PP. Furrer i Munzinger, lewej Escher i Stämpli.

TURCYA.

KONSTANTYNOPOL, *24 Października*. Podług wiadomości z Trebizondu, z d. 16 b. m., wojska Szacha Perskiego weszły do Heratu.

— Po jutrze w Niedzielę, 26 Października, Sułtan przyjmować będzie powinszowania wysokich dygnitarzy Porty, z okoliczności odnowienia roku mahometańskiego; tego to dnia rozpocznie się rok 1268 hegiry.

— Wyszło tu na widok publiczny dzieło nader ważne dla nauki języka tureckiego; jest to *grammatyka turecka*, ułożona przez P. Fuad-efendy, Mustechar'a Wielkiego-Wezyra i Członka Rady Oświecenia publicznego, i P. Achmed-Dżewded-efendy, Członka tejże Rady. Dzieła tego ogłoszone wkrótce zostało tłumaczenie francuzkie przez PP. Sahak Abro i Kirkor Magossian.

25 Października. Minister Spraw Zagranicznych, Ali-Pasza, został złożony z urzędu i zastąpiony przez Fuad-efendy.

— Podług wiadomości z Alexandryi, podobném jest do prawdy że upażnienie na drogę żelazną Suezką dane będzie w zamian przyjęcia tanzimat'u.

— Podług listu jednego z Alexandryi do *Gazety Augsburgskiej*, cała siła zbrojna Egyptu nie wynosi nad 14,326 ludzi, licząc w to 4,000 majtków. Co się zaś tyczy floty Egyptskiej, złożonej z 4 okrętów linijowych, 4 fregat i 5 parostatków wojennych, ta jest, podług tegoż listu, w stanie opłakanym, gnijąca po większej części po dokach.

— Dzienniki Angielskie i Austryackie mówią o zniewadze wyrządzonej w Belgradzie Konsulowi jeneralnemu Angielskiemu, Panu Fonblanque, 11 Października, w rocznicę urodzin xięcia Serbii, przez tłum pospólstwa, który się zgromadził przed domem Konsulatu, potłukł szyby, wrzeszcząc przeciw Konsulowi Kossutha. P. Fonblanque opuścił natychmiast swój pawiljon, i wysłał umyślnego do sir'a Straford Canning w Konstantynopolu.

— Korrespondent Konstantynopolitański *Gazety Konstytucyjnej Czech* pisze jej, że Wahabity rzeczywiście zrabowali Mekkę. Dotąd jeden tylko dziennik Grecki podał tę wiadomość, inne dzienniki Cesarstwa zachowują milczenie. Z tego sądzić by można było, że sprawa bardziej była zła aniżeli to zrazu myślano, i że Porta Ottomańska przeszkadza z umysłu żeby nie była rozgłoszona.

(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Wschodnia literatura w Rossyi. Półwieku temu można było porachować na palcach katedry języków wschodnich w Europie, nie licząc hebrajskiego; ćwierć wieku temu można było łatwo spamiętać drukarnie, do których wydawca jakiegoś wschodniego textu mógł posłać swój rękopis bez obawy, aby mu z powodu braku potrzebnych czcionek nie był zwrócony, a i dziś jeszcze dzienniki dwóch tylko towarzystw, w Paryżu i Londynie, czyż nie pochłaniają wszystkiego co pod względem naukowym Europa wie o Wschodzie. Ale to długo nie potrwa, od niejakiego czasu w Kazaniu, w Rossyi, coraz się mocniej rozżarza ognisko wiadomości o wschodniej literaturze. Wychodząca w tém mieście Gubernijalna Gazeta donosi, że się tam corok drukuje przeszło czterdzieści xiążek tatarskich, arabskich, tureckich i perskich. Są to po większej części przedruki alkoranu, modlitw, ale są między niemi i pisma treści nie duchownej. Podług tegoż źródła, przodek między tamecznymi wschodnimi filologami trzyma Józef Kowalewski, który po wydrukowaniu swego we trzech tomach Mongolsko-Francuzko-Rossyjskiego Słównika pracuje teraz nad Historyą literatury Mongolskiej i nad Historyą Buddaizmu. Po tę ostatnię udało się do niego Towarzystwo Azyatyckie w Paryżu. Do ważnych druków Kazańskich należą też: Grammatyka Mongolsko-Kałmycka P. Bobrownikowa, bakałarza (baccalaureatus) Kazańskiej Duchownej Akademii, w której od niejakiego czasu wprowadzono naukę wschodnich języków dla kształcenia missyonarzów, i prace P. Bierezina, wydającego teraz Grammatykę Perską, dyplomata (jarłyki) Chanów i drugi tom Biblioteki wschodnich pisarzy.

* * *

Teleskopy i lornetki w Penzie. Jeden z korrespondentów tutejszej gazety «Pszczoły Północnej» pisze, że do Penzy przyjechał optyk Edelberg z Helsingforsu i trafił w sam czas, kiedy na tamecznym teatrze zjawiła się włoska opera i z nią śpiewaczka Corbari (teraz śpiewa w Paryżu). Zrazu wszyscy się rzucili po lornetki, okulary, ale potém zaczęto kupować i teleskopy, tak, że optyk, jak sam mówił, przedał swojego towaru w ogóle na dwanaście tysięcy rubli.

* * *

Pod tytułem: *Zaćmienie słońca i Zegar astronomiczny Strasburgski*, znajdujemy w *Courrier du Bas Rhin* artykuł następujący, który, sądzimy, czytany będzie nie bez zajęcia.

«Wiadomo, że cudowny zegar P. Schwilgué był pomy-

ślany i zbudowany z taką sztuką i dokładnością, iż pokazuje i robi widoczném dla oka, przez grę swoich mechanizmów, nie tylko następstwo zwyczajne odmian czasu i bieg pozorny gwiazd, ale nawet zjawiska wyjątkowe i zmącenia najlżejsze ich ruchów. Było tedy nieskończenie ciekawém widzieć konjunkturę astronomiczną 28 Lipca, ukazującą się w rozmiarach mikroskopowych, na jednym z cyferblatów zegara katedralnego, o tymże samym czasie i w takiż sam sposób jak się ta dokonywała w niezmierzoności przestrzeni.

«Po środku cyferblatu, o którym mówimy (cyferblat główny wnętrzny), przeznaczonego do wskazywań kalendarzowych i czasu pozornego, wyobrażony jest, jak wiadomo, globus ziemski, ustawiony podług południka Strasburgskiego, i przedstawujący wzrokowi wszystkie kraje położone na jego półkulu północném.

«Około tego globusu poruszają się gwie igły zakończone, jedna przez tarczę złoconą, promienistą, wyobrażającą słońce, druga przez kulę koloru srebrzystego z jednej strony i czarnego z drugiej, wystawującą xiężyc; i rozmiary obu tych ciał są w stosunku ścisłym z ich wielkością średnią pozorną; co było koniecznêm dla uczynienia ich zdatnemi do reprezentowania jawiska zaćmienia.

«Ten to mały xiężyc, którego średnica równa się zaledwie pół-centymetrowi, a który na cyferblacie zegara podobnież jak i na niebiosach nie porusza się po orbicie koło opisującej, ten to mały xiężyc wielkości pigułki, widziano w dniu 28 Lipca, równo o minucie i sekundzie wskazanej przez P. Finck, przybliżający się ku tarczy nie mniej drobniuchnej słońca Pana Schwilgué, zakrywający z początku mały wykrawek, potém większy, potém przebywający brzeg przeciwny, w zgodności doskonałej z przemianami zaćmienia istotnego.

«Dodajmy jeszcze, że przez projekcyą przypuszczalną linij stycznych do kuli xiężycowej, można było natenczas oznaczyć pas półsferza w którém używano widoku zaćmienia całkowitego.

«Mnóstwo ciekawych tłoczyło się w przedsieniu katedry, gdzie nie słyszano jak wykrzyki zadziwienia i radości na widok tego cudownego rezultatu podwójnego wysilenia rozumu ludzkiego i autora przyrządu mechanicznego. Cudzoziemcy szczególnie nie przestawali osypywać Pana Schwilgué tysiącznemi powinszowaniami, a jedna dama szwedzka nie mogła zadośćuczynić zachwyceniu co je w niej obudzało to co oglądała i słyszała, jak ściskając w swych rękach i okrywając pocałowaniami ręce męża, równie skromnego jak uczonego, który wzbogacił Strasburg tém nieporównaném arcydziełem.

* *
*

Dla połączenia Birkenhead z Liverpool (w Anglii), znany inżenjer Cunningham zaprojektował urządzić tunnel, z podwójną koleją żelazną i chodnikiem po środku, pod łożyskiem Messey, rzeki równie bystrej jak szerokiej, i na której niema mostu. Koszta obrachowane są do 250,000 funt. sterl. (1,500,000 r. sr.).

* *
*

Temi dniami przybył z Bombay, do Southampton, okręt z ładunkiem 5,250 pak bawełny, wyrobu Indyj Wschodnich. Jest to najznaczniejszy przywoz tego rodzaju, przybyły z tego kraju.

* *
*

Daily-News przywodzi przykład zdumiewającej szybkości przewozu przez połowę kuli ziemskiej: 72 pak jedwabiów kosztownych, wziętych na okręt w Canton, przeładowanych w Hong-Kong na statek parowy Suez'ski, przebyły Międzymorze, i przybyły w 90 dni, do New-York, przez Southampton. Spodziewają się zredukować ten czas do 75 lub 80 dni.

* *
*

Piszą z Montreal (w Ameryce) do *Morning-Chronicle*, że w Cincinnati budują pałac pływający, w którym urządzony ma być teatr, cyrk i menażerya. Będzie miał 400 stóp długości i będzie mógł mieścić w sobie 4,000 widzów. Dwie machiny parowe przeniosą go, latem, do miast położonych wzdłuż brzegów Missisipi i rzek jej hołdujących. Potwór będzie zimował w Nowym Orleanie. Kosztować będzie 40,000 dollarów (60,000 r. sr.) i będzie gotowy na przyszłą wiosnę.

* *
*

Gazeta Ryzska podaje wiadomość dosyć ciekawą z Salwen (w Kurlandyi). Jeden agronom z tych okolic, nasłyszawszy się że owies zasiany może być przemieniony w żyto, postanowił zrobić tego probę. Na ten cel kazał zasiać w roku zeszłym, w kącie swego ogrodu, owies, który był koszony w ciągu lata po trzykroć, i każdą razą w czasie tworzenia się drugiego kolanka łodygi, któremu potém pozwalano odrastać spokojnie. Tej wiosny, próba uwieńczyła się skutkiem, gdyż tenże owies wydał żyto, które wyrosło doskonale, kwitło o tymże czasie i kłosiło się jak żyto zwyczajne, ale dojrzewając piętnaście dni później. Słoma miała 6 stop wysokości, i kłos, od 5 do 7 cali, był pełen ziaren.

* *
*

Fregata Hiszpańska *Bella-Vascongada* przybyła do Singapor, z Kadyxu, w 85 dni: podróż niepospolita dla swej szybkości, a która usprawiedliwia sławę tego statku, nabytą w jego licznych podróżach. Kapitan opowiada zdarzenie ciekawe — uderzenia fregaty o wielkiego wieloryba, który był zapewne uśpiony, a który zafarbował morze posoką.

Позволяется печатать. 5 Ноября 1851 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.